

Програма вступного іспиту з математики

Вступний іспит з математики для вступників на основі повної загальної освіти проводиться за програмою зовнішнього незалежного оцінювання осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти.

Мета іспиту - оцінка ступеня підготовленості вступників з математики з метою конкурсного відбору для навчання в університеті.

Завдання з математики полягають у тому, щоб оцінити знання та вміння вступників:

- будувати математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ та досліджувати ці моделі засобами математики;
- виконувати математичні розрахунки (дії з числами, поданими в різних формах, дії з відсотками, складання та розв'язування пропорцій, наближені обчислення тощо);
- виконувати перетворення виразів (розуміти змістове значення кожного елемента виразу, знаходити допустимі значення змінних, знаходити числові значення виразів при заданих значеннях змінних, виражати з рівності двох виразів одну змінну через інші тощо);
- будувати й аналізувати графіки функціональних залежностей, досліджувати їхні властивості;
- досліджувати та розв'язувати рівняння, нерівності та їхні системи, текстові задачі за допомогою рівнянь, нерівностей та їхніх систем;
- зображати та знаходити на рисунках геометричні фігури, встановлювати їхні властивості й виконувати геометричні побудови;
- знаходити кількісні характеристики геометричних фігур (довжини, величини кутів, площі, об'єми);
- обчислювати ймовірності випадкових подій та розв'язувати найпростіші комбінаторні задачі;
- аналізувати інформацію, що подана в графічній, табличній, текстовій та інших формах.

Назва розділу, теми	Учень повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
АЛГЕБРА І ПОЧАТКИ АНАЛІЗУ		
Розділ: ЧИСЛА І ВИРАЗИ		
<p>Дійсні числа (натуральні, цілі, ірраціональні), їх порівняння та дії з ними. Числові множини та співвідношення між ними.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • властивості дій з дійсними числами; • правила порівняння дійсних чисел; • ознаки подільності на 2, 3, 5, 9, 10; • правила округлення цілих чисел і десяткових дробів; • означення кореня n-го степеня та арифметичного кореня n-го степеня; • властивості коренів; • означення степеня з натуральним, цілим та раціональним показниками, їхні властивості; • числові проміжки; • модуль дійсного числа та його властивості. 	<ul style="list-style-type: none"> • розрізняти види чисел та числових проміжків; • порівнювати дійсні числа; • виконувати дії з дійсними числами; • використовувати ознаки подільності; • знаходити найбільший спільний дільник та найменше спільне кратне кількох чисел; • знаходити неповну частку та остачу від ділення одного натурального числа на інше; • перетворювати звичайний дріб у десятковий та нескінченний періодичний десятковий дріб – у звичайний; • округлювати цілі числа і десяткові дроби; • використовувати властивості модуля до розв’язання задач.
<p>Відношення та пропорції. Відсотки. Основні задачі на відсотки.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • відношення, пропорції; • основна властивість пропорції; • означення відсотка; • правила виконання відсоткових розрахунків. 	<ul style="list-style-type: none"> • знаходити відношення чисел у вигляді відсотка, відсоток від числа, число за значенням його відсотка; • розв’язувати задачі на відсоткові розрахунки та пропорції; • розв’язувати текстові задачі арифметичним способом.
<p>Раціональні, ірраціональні, степеневі, показникові, логарифмічні, тригонометричні вирази та їх тотожні перетворення.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • означення області допустимих значень змінних виразу зі змінними; • означення тотожно рівних виразів, тотожного перетворення виразу, тотожності; • означення одночлена і многочлена; • правила додавання, віднімання і множення 	<ul style="list-style-type: none"> • виконувати тотожні перетворення раціональних, ірраціональних, степеневих, показникових, логарифмічних, тригонометричних виразів так знаходити їх числове значення при заданих значеннях змінних.

	<p>одночленів і многочленів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • формули скороченого множення; • розклад многочлена на множники; • означення алгебраїчного дробу; • правила виконання дій з алгебраїчними дробами; • означення і властивості логарифма, десятковий і натуральний логарифми; • основна логарифмічна тотожність; • означення синуса, косинуса, тангенса, котангенса числового аргументу; • основна тригонометрична тотожність та наслідки з неї; • формули зведення; • формули додавання та наслідки з них. 	
--	--	--

Розділ: РІВНЯННЯ, НЕРІВНОСТІ ТА ЇХ СИСТЕМИ

<p>Лінійні, квадратні, раціональні, ірраціональні, показникові, логарифмічні, тригонометричні рівняння, нерівності та їхні системи. Застосування рівнянь, нерівностей та їхніх систем до розв'язування текстових задач.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • рівняння з однією змінною, означення кореня (розв'язку) рівняння з однією змінною; • нерівність з однією змінною, означення розв'язку нерівності з однією змінною; • означення розв'язку системи рівнянь з двома змінними та методи їх розв'язувань • рівносильні рівняння, нерівності та їх системи; • методи розв'язування раціональних, ірраціональних, показникових, логарифмічних, тригонометричних рівнянь і нерівностей. 	<ul style="list-style-type: none"> • розв'язувати рівняння і нерівності першого та другого степенів, а також рівняння і нерівності, що зводяться до них; • розв'язати системи рівнянь і нерівностей першого і другого степенів, а також ті, що зводяться до них; • розв'язувати рівняння і нерівності, що містять степеневі, показникові, логарифмічні та тригонометричні вирази; • розв'язувати ірраціональні рівняння і нерівності, а також їх системи; • застосовувати загальні методи та прийоми (розкладання на множники, заміна змінної, застосування властивостей функцій) у процесі розв'язування рівнянь, нерівностей та систем;
---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • користуватися графічним методом розв'язування і дослідження рівнянь, нерівностей та систем; • застосовувати рівняння, нерівності та системи до розв'язування текстових задач; • розв'язувати рівняння та нерівності, що містять змінну під знаком модуля; • розв'язувати рівняння, нерівності та системи з параметрами.
--	--	--

Розділ: ФУНКЦІЇ

Числові послідовності	<ul style="list-style-type: none"> • означення арифметичної і геометричної прогресій; • формули n-го члена арифметичної і геометричної прогресій; • формули суми n перших членів арифметичної і геометричної прогресій; • формула суми членів нескінченної геометричної прогресії зі знаменником $q < 1$. 	<ul style="list-style-type: none"> • розв'язувати задачі на арифметичну та геометричну прогресії.
Функціональна залежність. Лінійні, квадратичні, степеневі, показникові, логарифмічні та тригонометричні функції, їх основні властивості.	<ul style="list-style-type: none"> • означення функції, область визначення, область значень функції, графік функції; • способи задання функцій, основні властивості та графіки функцій, вказаних у назві теми; • означення функції, оберненої до заданої; 	<ul style="list-style-type: none"> • знаходити область визначення і область значень функції; • досліджувати на парність (непарність), періодичність функції; • будувати графіки елементарних функцій, вказаних у назві теми; • встановлювати властивості числових функцій, заданих формулою або графіком; • використовувати перетворення графіків функцій;
Похідна функції, її геометричний та фізичний зміст. Похідні елементарних функцій. Правила диференціювання.	<ul style="list-style-type: none"> • означення похідної функції в точці; • рівняння дотичної до графіка функції в точці; • фізичний та геометричний зміст похідної; • таблиця похідних елементарних функцій; • правила знаходження похідної суми, добутку, 	<ul style="list-style-type: none"> • знаходити числове значення похідної функції в точці для заданого значення аргументу; • знаходити похідні елементарних функцій; • знаходити похідну суми, добутку і частки двох функцій; • знаходити похідну складеної

	<p>частки двох функцій;</p> <ul style="list-style-type: none"> • правило знаходження похідної складеної функції. 	<p>функції;</p> <ul style="list-style-type: none"> • знаходити кутовий коефіцієнт і кут нахилу дотичної до графіка функції в точці; • розв'язувати задачі з використанням геометричного та фізичного змісту похідної.
<p>Дослідження функції за допомогою похідної. Побудова графіків функцій.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • достатня умова зростання (спадання) функції на проміжку; • екстремуми функції; • означення найбільшого і найменшого значень функції. 	<ul style="list-style-type: none"> • знаходити проміжки монотонності функції; • знаходити екстремуми функції за допомогою похідної, найбільше та найменше значення функції; • досліджувати функції за допомогою похідної та будувати їх графіки; • розв'язувати прикладні задачі на знаходження найбільших та найменших значень
<p>Первісна та визначений інтеграл. Застосування визначеного інтеграла до обчислення площ криволінійних трапецій.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • означення первісної функції, визначеного інтеграла, трапеції; • таблиця первісних функцій; • правила знаходження первісних; • формула Ньютона-Лейбніца. 	<ul style="list-style-type: none"> • знаходити первісну, використовуючи її основні властивості; • застосовувати формулу Ньютона-Лейбніца для обчислення визначеного інтеграла; • обчислювати площу плоских фігур за допомогою інтеграла; розв'язувати найпростіші прикладні задачі, що зводяться до знаходження інтеграла.
<p>Розділ: ЕЛЕМЕНТИ КОМБІНАТОРИКИ, ПОЧАТКИ ТЕОРІЙ ІМОВІРНОСТЕЙ ТА ЕЛЕМЕНТИ СТАТИСТИКИ</p>		
<p>Перестановки, комбінації, розміщення (без повторень). Комбінаторні правила суми та добутку. Ймовірність випадкової події. Вибіркові характеристики.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • означення перестановки, комбінації, розміщення (без повторень); • комбінаторні правила суми та добутку; • класичне означення ймовірності події, найпростіші випадки підрахунку ймовірностей подій; • означення вибірових характеристик рядів даних (розмах вибірки, мода, медіана, середнє 	<ul style="list-style-type: none"> • розв'язувати найпростіші комбінаторні задачі; • обчислювати в найпростіших випадках ймовірності випадкових подій; • обчислювати та аналізувати вибіркові характеристики рядів даних (розмах вибірки, мода, медіана, середнє значення).

	значення); графічна, таблична, текстова та інші форми подання статистичної інформації.	
ГЕОМЕТРІЯ		
Розділ: ПЛАНІМЕТРІЯ		
Найпростіші геометричні фігури на площині та їх властивості.	<ul style="list-style-type: none"> • поняття точки і прямої, променя, відрізка, ламаної, круга; • аксіоми планіметрії; • суміжні та вертикальні кути, бісектриса кута; • властивості суміжних та вертикальних кутів; • властивість бісектриси кута; • паралельні та перпендикулярні прямі; • перпендикуляр і похила, серединний перпендикуляр, відстань від точки до прямої; • ознаки паралельності прямих; • Теорема Фалеса, узагальнена теорема Фалеса. 	<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати означення, ознаки та властивості найпростіших геометричних фігур до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту.
Коло та круг.	<ul style="list-style-type: none"> • коло, круг та їх елементи; • центральні, вписані кути та їх властивості; • властивості двох хорд, що перетинаються; • дотичні до кола та її властивості. 	<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати набуті знання до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту.
Трикутники.	<ul style="list-style-type: none"> • види трикутників та їх основні властивості; • ознаки рівності трикутників; • медіана, бісектриса, висота трикутника та їх властивості; • теорема про суму кутів трикутника; • нерівність трикутника; • середня лінія трикутника та її властивості; 	<ul style="list-style-type: none"> • класифікувати трикутник за сторонами та кутами; • розв'язувати трикутники; • застосовувати означення та властивості різних видів трикутників до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту; • знаходити радіуси кола, описаного навколо і кола, вписаного в трикутник.

	<ul style="list-style-type: none"> • коло, описане навколо трикутника і коло, вписане в трикутник; • теорема Піфагора, пропорційні відрізки прямокутного трикутника; • співвідношення між сторонами і кутами прямокутного трикутника; • теорема синусів; • теорема косинусів. 	
Чотирикутники.	<ul style="list-style-type: none"> • чотирикутник та його елементи; • паралелограм та його властивості; • ознаки паралелограма; • прямокутник, ромб, квадрат, трапеція та їх властивості; • середня лінія трапеції та її властивості; • вписані в коло та описані навколо кола чотирикутники. 	<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати означення, ознаки та властивості різних видів чотирикутників до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту.
Многокутники.	<ul style="list-style-type: none"> • многокутник та його елементи, опуклий многокутник; • периметр многокутника; • сума кутів опуклого многокутника; • правильний многокутник та його властивості; • вписані в коло та описані навколо кола многокутники. 	<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати означення та властивості многокутників до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту.
Геометричні величини та їх вимірювання.	<ul style="list-style-type: none"> • довжина відрізка, кола та його дуги; • величина кута, вимірювання кутів; • периметр многокутника; • формули для обчислення площі трикутника, паралелограма, ромба, квадрата, трапеції, правильного многокутника, круга, кругового сектора, 	<ul style="list-style-type: none"> • знаходити довжини відрізків, градусні та радіанні міри кутів, площі геометричних фігур; • обчислювати довжину кола та його дуг, площу круга та кругового сектора; • використовувати формули площ геометричних фігур до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту.

	сегмента.	
Координати та вектори на площині.	<ul style="list-style-type: none"> • прямокутна система координат на площині, координати точки; • формула для обчислення відстані між двома точками та формула для обчислення координат середини відрізка; • рівняння прямої та кола; • поняття вектора, довжина вектора, колінеарні вектори, рівні вектори, координати вектора; • додавання, віднімання векторів, множення вектора на число; • розклад вектора за двома не колінеарними векторами; • скалярний добуток векторів та його властивості; • формула для знаходження кута між векторами, що задані координатами; • умови колінеарності та перпендикулярності векторів, що задані координатами. 	<ul style="list-style-type: none"> • знаходити координати середини відрізка та відстань між двома точками; • складати рівняння прямої та рівняння кола; • виконувати дії з векторами; • знаходити скалярний добуток векторів; • застосовувати координати і вектори до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту.
Геометричні перетворення.	<ul style="list-style-type: none"> • основні види та зміст геометричних перетворень на площині (рух, симетрія відносно точки і в відносно прямої, поворот, паралельне перенесення, перетворення подібності, гомотетія); • ознаки подібності трикутників; • відношення площ подібних фігур. 	<ul style="list-style-type: none"> • використовувати властивості основних видів геометричних перетворень, ознаки подібності трикутників до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту.
Розділ: СТЕРЕОМЕТРІЯ		
Прямі та площини у просторі.	<ul style="list-style-type: none"> • аксіоми і теореми стереометрії; • взаємне розміщення прямих у просторі, прямої 	<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати означення, ознаки та властивості паралельних і перпендикулярних прямих і

	<p>та площини у просторі, площин у просторі;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознаки паралельності прямих, прямої і площини, площин; • паралельне проектування; • ознаки перпендикулярності прямої і площини, двох площин; • проекція похилої на площину, ортогональна проекція; • пряма та обернена теорема про три перпендикуляри; • відстань від точки до площини, від точки до прямої, від прямої до паралельної їй площини, між паралельними прямими, між паралельними площинами, між мимобіжними прямими; • ознака мимобіжності прямих; • кут між прямими, прямою та площиною, площинами. 	<p>площин до розв'язування стереометричних задач та задач практичного змісту;</p> <ul style="list-style-type: none"> • знаходити зазначені відстані та величини кутів у просторі.
<p>Многогранники, тіла і поверхні обертання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • двогранний кут, лінійний кут двогранного кута; • многогранники та їх елементи, основні види многогранників: призма, паралелепіпед, піраміда, зрізана піраміда; • тіла і поверхні обертання та їх елементи, основні види тіл і поверхонь обертання: циліндр, конус, зрізаний конус, куля, сфера; • перерізи многогранників та тіл обертання площиною; • комбінації геометричних тіл; • формули для обчислення 	<ul style="list-style-type: none"> • розв'язувати задачі на обчислення площ поверхонь та об'ємів геометричних тіл; • встановлювати за розгорткою поверхні вид геометричного тіла; • застосовувати означення та властивості основних видів многогранників, тіл і поверхонь обертання до розв'язування стереометричних задач та задач практичного змісту.

	<p>площ поверхонь, об'ємів многогранників та тіл обертання.</p>	
<p>Координати та вектори у просторі.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • прямокутна система координат у просторі, координати точки; • формула для знаходження відстані між двома точками та формула для обчислення координат середини відрізка; • поняття вектора, довжина вектора, колінеарні вектори, рівні вектори, координати вектора; • додавання, віднімання векторів, множення вектора на число; • скалярний добуток векторів та його властивості; • формула для знаходження кута між векторами, що задані координатами; • умови колінеарності та перпендикулярності векторів, що задані координатами. 	<ul style="list-style-type: none"> • знаходити координати середини відрізка та відстань між двома точками; • виконувати дії з векторами; • знаходити скалярний добуток векторів; • застосовувати координати і вектори до розв'язування стереометричних задач та задач практичного змісту.